

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitive za enkrat 16 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Na stražo!

Volilna pravica je ono sredstvo, s katerim upli-vajo širji ljudski sloji na vladanje države. Samoumevno je torej, da se sedaj v Avstriji, ko se ima spremeniti dosedanja volilna pravica, peča vsa javnost s to zadevo. Le mi spodnještajerski kmetje smo se dosedaj premalo pokazali zaradi te stvari v javnosti, zato pa prihaja iz Dunaja tudi razburljiva vest, da hoče sedanja vlada spodnještajerske kmete najbolj prikrajšati pri novi volilni pravici!

Na Štajerskem je po zadnjem ljudskem štetju 1.313.325 prebivalcev. Vlada je določila za Štajersko v novem volilnem redu 28 poslancev: Na vsakih približno 47.000 prebivalcev bi torej moral priti en poslanec, kajti ministrski predsednik je vendar obljubil, da bo splošna volilna pravica enaka. Na Spod. Štajersko, kjer ima slovensko kmečko prebivalstvo pretežno večino in šteje z drugimi mnogoštevilnimi slovenskimi stanovi skupaj 409.531 prebivalcev, bi torej moralo priti 9 poslancev. Ti poslanci bi morali biti tako razdeljeni na slovenske kmečke občine, da je izvolitev vseh 9 poslancev zagotovljena. Zdaj pa izvemo z Dunaja, da hočejo po novi volilni pravici (!) oropati slovensko kmečko ljudstvo kar za 3 mandate in jim dati samo 6 poslancev. Slovenskim kmetom toraj ponuja vlada volilno krivico, namesto volilne pravice! Ali je to enaka volilna pravica, da daje vlada Gornjim in Srednjim Štajercem primeroma več poslancev kakor Spodnjim Štajercem? Ministrski predsednik je govoril potemtakem neresnico, ko je izjavil, da hoče upeljati enako volilno pravico.

Slovenski kmetje ne uvidimo prav nobenega razloga, da bi se nam morala prikrajšati volilna pravica. Zakaj bi se naj nas zapostavljalo? Ker smo kmetje? To so tudi gornje- in srednještajerski kmečki volilci? Ker smo morda manj izobraženi? Povsod je znano, da smo slovenskoštajerski kmetje v izobraženosti nemškim mnogo naprej! To dokazuje tudi število šol! Mi Spodnještajerci imamo nad 270 ljudskih šol, Gornje- in Srednještajerci pa 595, in od teh še jih pripade mnogo mestom in velikim trgov. Ali se nas naj zapostavlja, ker plačujemo manj krvnega davka? Spodnještajerski slovenski fantje napolnjujejo ravno toliko polkov, kakor gornje- in srednještajerski skupaj! In tudi drugi davki so nam odmerjeni po ravno istem merilu kakor vsem drugim kmetom! Iz vsega tega pač sledi, da nam vlada hoče dati samo zaradi tega manj poslancev, ker smo Slovenci. Narodnostni mir in ljubezen nam vlada vedno pridiga, a v takih velevažnih stvareh pa sama kaže sovražnost proti slovenskemu narodu ter vznemirja cel narod!

Slovenski kmetje! Kar vlada namerava z nami storiti, še ni postava, to se še da spremeniti! Vzburite torej vse povsodi svoja politična društva k življenju in na zborovanjih glasno povzdignite glas za svoje pravice, za enakopravnost z drugimi kmeti v državi. Pokličite med se svoje poslance ter jim resno naložite nalogo, da gotovo varujejo slovenski kmečki stan na Spodnjem Štajerskem vsake krivice. Na stražo, slovenski kmetje, gre se za vaše pravice! Še je čas, potem po toči je prepozno zvoniti!

Politični ogled.

Sprememba volilne pravice. Kmečki stan ima pravico zahtevati, da pri spremembi volilnega reda vlada najbolj upošteva kmečki stan. Vlada mora varovati politično posest kmečkega stanu, ki je imel v dosedanjem zboru večino poslancev, toraj jih mora imeti tudi v bodoče. Kmečki volilni okraji ne smejo biti manjši (po številu volilcev) kakor mestni, ker kmet ne plačuje samo indirektnih davkov, kakor večina meščanov, ampak še zraven tudi direktne. Kmečki stan je ena izmed največjih davčnih moči v državi, vsled tega mu pristaja tudi v državnem zboru odločilna moč. To našim poslancem v premislek!

Rokodelci na kmetih in novi obrtni zakon. Rokodelci po mestih se zelo zanimajo za novi obrtni zakon, ki pride kmalu pred državno zbornico v končno sklepanje. Prirejajo shode ter kličejo svoje poslance na nje, da jim priporočajo to in ono v spremembo na vladni predlogi. Rokodelci na kmetih pa nič ne store v svojo korist. Njihovo stališče je povsem različno od rokodelcev po mestih. Mestni rokodelci delajo dan za dnem, kmečki rokodelci pa po leti za silo, njihova doba je zima. Takrat delajo tudi s pomočniki. Zato bi se ne smeli obdačevati kakor po mestih. Tudi za kmeta bi bilo dobro, če njegov rokodelec plačuje nič ali pa zelo malo, kajti čim manj stroškov ima rokodelec, tem cenejši je.

Krščansko delavstvo za volilno preosnovo. Dne 6. t. m. so zborovali na Dunaju zastopniki krščanskih delavcev iz vseh dežel in vseh narodov. Slovence je zastopal naš slavnoznani družboslovec g. dr. Krek iz Ljubljane. Zborovalci so izjavili, da hoče krščansko delavstvo z vsemi dopustnimi in primernimi sredstvi nadaljevati boj v doseg splošne, enake, neposredne in tajne volilne pravice. Ne priznava pa kot primerno sredstvo v doseg tega namena splošno stavko iz političnih

LISTEK.

Za križ in svobodo zlato!

Balkanska povest. Spisal I. V. Starogorski.

(Dalje.)

„Ne dam mu je! Rekel sem mu, kakšna je in da mi jo mora pustiti!“

„Seveda, obljubil je že! Ali ko jo zagleda?! Hm, ne vem, kaj bo djal!“

„Račun brez gospodarja! Nobeden je ne bo imel,“ je mrmral Vjeruša.

„Kam idemo sedaj?“ vpraša Turek.

„Lovit vodjo vstašev! Beg gre s svojo četo nanj. Počakamo ga pri Selcih. Po potu si misli narati nekaj blaga.“

„To je nevaren lov, Holuban, pri Alahu! Vstaša lobiti ni mala stvar in naših pade prej cel kup!“

„Beg ima mnogo ljudi. Vrh tega se je poudil nek človek, Glišo po imenu, da mu kaže pot do Slaviše. Glavna stvar je, da njega dobimo, drugi e potem razkrope sami!“

III.

Ko so Turki odšli, prilezeta Slaviša in Žarko s svojega skrivališča. Žarko je planil v koč, da e prepriča na svoje oči o ugrabljenju Kosenke. Idel je Pavloviča mrtvega, nje ni bilo. Toliko, da i zdijal. Grabil se je za glavo in stokal:

„O, jaz bojazljivec! Ganiti se nisem upal, ko so jo ugrabili. Klicala me je morebiti na pomoč, jaz sem pa sedel skrit! Zakaj nisem planil med nje, da bi jo rešil, ali pa sam padel? Oj, Gospod Jezus!“

Slaviša se je trudil, da ga pomiri. Nazadnje mu je nevoljen zaklical:

„Žarko! Za Boga! Ne jadikuj! Ali ni bilo boljše, da sva ostala mirna? Ne udajaj se slepo bolečini, bodi moži! Ako bi planila med nje, pobili bi naju in to tem bolj, ker iščejo tudi najino glavo. Nje bi ne bila rešila. Hrabrost proti večini ne zmaga. Ti bi padel, ona pa bi bila izgubljena za vedno!“

„Slaviša, moja bolest je presilna. Bolje bi bilo, da bi padel!“

„Ne verjamem, ker vem, da govori obup iz tebe! Ne udaj se mu, prijatelj! Njo rešimo! Glejva, da prideva kar najhitreje do svojih čet in za par dni bo ona zopet pri tebi. Sicer pa moraš pomisliti tudi na svojo domovino. Kar brezmišlno siliti pod nož je greh! Domovina potrebuje hrabrih sinov!“

Žarko se je nekoliko pomiril.

„Daj, Gospod, da se snidemo in jo rešimo!“

„Vjeruša je gotovo ušel in svoj jatagan zastavim, da jim napravi zmedo. Znašiti celo reši Kosenko, predno si je misliti. Poznaš ga!“

Slaviša je tolažil pobratima in mu delal upe. Žarko se je lovil zanje, kakor potapljačji za slamnate bilke, da se reši. Pomalem se je zopet jelo daniti v njegovi duši in jel je misliti treznejše,

Prilično v tem času je pa Vjeruša zvedel, kar je bilo zvedeti. Za vodjo vstašev se ni bal, ampak njemu je bilo za to, kako bi roparjem odvedel Kosenko.

Pridržal je konja in se primešal k ostalim. Nekateri so šli peš, nekateri jahali.

„Pri bradi Mohameda, kaj praviš, Ali? Mar ni ugrabil lepe devoyke?“ reče Vjeruša.

„Lepo, lepo,“ prikima ta, „da bi se je ne branil sam prerok v raj.“

„Bedak, kaj praviš! Prerok ne potrebuje naših žensk,“ pripomni nekdo.

„Alah je velik, ... gotovo ima prerok tam svoj harem z najlepšimi ženami!“

„Naj ima ... tfu ... Če si mi prijatelj, povej mi, kam idemo?“

„Alah ve, da sem ti prijatelj ... ve, da bi ti rad ustregel, ali sam ne vem! Pravijo, da se snidemo nekje z Osvinbegom in da pojdemo nad Slavišo, groznega vstaša!“

„Se ga bojiš?“

„Ne bojim se ga! Vendar mi je ljubše, ako ga ne vidim! Iti nad Slavišo, je toliko, kakor iti vragu v gobec!“

Vjeruša se je nasmejäl —

„Ali bo poveljnik vedno kar sam nosil to žensko? Dobro bi bilo, ako bi imeli kje počitek!“

„Prijatelj, dobro bi bilo, dobro! Ali Holuban je slep! Lepa gjaurka ga je omamila in ne ve, ali je v raj, ali na zemlji.“

vzrokov, katero so sklenili socialdemokrati, in sicer glede na velike gospodarske pomisleke. Tudi je sedaj v Avstriji splošna stavka nemogoča, ker organizacija delavstva še ni popolna. Glede volilne pravice se je sklenilo: naj se da vsem 24 let starim avstrijskim državljanom moškega spola in sicer: a) v domovinski občini po preteku šest mesecev, b) zunaj domovinske občine po preteku enega leta; vpelje naj se tudi volilna obveznost.

Češki kmetje na delu za svoj list. Časopisje je velika moč, o tem so češki kmetje dobro prepričani in po tem prepričanju tudi ravnaajo. V kratkem bodo začeli izdajati kmečki dnevnik, in njihovo sedanje glasilo „Obrana zemelcov“ poroča, da kmečka društva jemljejo celo denar iz posojilnic, da se lahko udeležijo pri tem časnikarskem podjetju. Tudi za naročnike novemu listu skrbijo že sedaj z vso gorečnostjo. Slovenski kmetje, posnemajte!

Poljski kmetje za splošno in enako volilno pravico. V Krakovem (na Poljskem) je bilo dne 14. t. m. veliko kmečko zborovanje, katerega so se udeležili kmetje iz cele Galicije. Deželni poslanec Bojko je imel prvo besedo na zborovanju. Kmetje so se izrekli za splošno, enako, tajno in neposredno volilno pravico ter sklenili, da odpošljejo v to svrhu veliko kmečko odposlanstvo na Dunaj.

Sklic vojaštva proti Ogrski. Ogrski list „Egyetemes“ piše, da je od posebno zaupne strani zvedel, da ima Avstrija izvršene že vse podrobnosti, kako z dvema vojnima zboroma obvladati morebitno ustajo na Ogrskem. Ta dva vojna zbora bode sta sestavljena iz čet vojnih zborov: inomoškega, graškega, dunajskega in praškega. Posebno se je pri sestavi gledalo na to, da so čete zanesljive. Iz inomoškega zbora so izločene vse laške čete, iz praškega bodo samo nemški polki. Največje zaupanje imajo tirolski loveci, ki prvi stopijo na ogrska tla. Tudi železniški vozovi so že označeni. Vse je pripravljeno, da oba zbora v 24 urah moreta prestopiti ogrske meje.

Socialdemokrati in kapital. Dunajsko vodstvo socialdemokracije se je obrnilo do velikih dunajskih kapitalistov, naj bi svoj kapital nalogali v velikih obrtnih podjetjih socialdemokracije, da uničijo tem prej meščanski srednji stan. Socialdemokracija hoče velika podjetja ustanoviti za pekarije, mesarije, žganjarne, kavine primeske, testenine, milarne itd. S tem bo mnogo obrtnikov uničenih. Socialdemokracija in veliki kapital se od dne do dne bolj zblížujeta, zato bodo srednji stanovi morali stati na straži in paziti na svoje sovražnike.

Razne novice.

* Imenovanje. Glavnim učiteljem na c. kr. učiteljskem v Mariboru je imenovan Nemec dr. Fr. Ibler.

* Osebnosti. Novo imenovani okrajni glavar Ernest pl. Lehman bo dobil okr. glavarstvo v Konjicah. Tamošnji okrajni glavar Marino baron Müller-Hornstein pa pride v Slovenjgradec. Lehman je bil dosedaj vodja okrajnega zastopa-

celjskega, katerega je vladal precej po nemškem receptu. Naslednik še ni imenovan.

* Duhovske vesti. V pokoj je stopil g. župnik v Marijini Novisti v gornjegrajskem okraju, Franc Puntnar. Župnija je razpisana do 22. febr. t. l. — Č. g. Fr. Černišek nastopi župnijo Videm dne 1. maja t. l. Župnija Cirkovec je razpisana do 24. febr. t. l.

* Iz finančne službe. Za razvidnostnega vajenca pri zemljiško davčnem razvidniškem uradu v Celju je imenovan g. Franc Martinc. Finančni konceptni praktikant Alojzij Kavovský je dodeljen davkarji v Konjicah. — V pokoj je stopil davčni oficijal Izidor Horak v Ptuj.

* Naš rojak g. prof. A. Bezenšek, ki služi v Bolgariji, je prestavljen iz Plovdiva v Sofijo ter nastopi svojo službo tam z novim šolskim letom.

* S pošte. Pošta med Sv. Jakobom v Slov. goricah in Št. Iljem v Slovenskih goricah bo vozila po sledečem redu: Odhod iz Št. Ilja ob 8. uri 15 minut, odhod iz Jarenine ob 10. uri, prihod k Sv. Jakobu v Slov. gor. ob 11. uri, odhod od Sv. Jakoba v Slov. gor. ob 3. uri, odhod iz Jarenine ob 4. uri 10 minut, prihod v Šent Ilj ob 5. uri 45 minut. — Poštna nabiralnica se je ustanovila pri Sv. Rupertu nad Laškim, ki bo imela vsak dan zvezo s poštnim uradom v Sv. Juriju ob juž. žel. — Med Sv. Bolfankom pri Središču in Središčem bo od sedaj naprej namesto poštnega sela vozila vsak dan vozna pošta. — Med Framom in Račami se je upeljala namesto poštnega sela vozna pošta, ki bo vozila vsak dan. Med Framom in kolodvorom Rače-Fram bo nosil pošto vsak dan poštni sel.

* Zbirko pravil za politično upravno službo bo začela izdajati c. kr. namestnica v Gradcu. Zbirka bo segala do l. 1901 nazaj. Naročnina je začasno proračunjena na pet kron.

* Pozor, rezervisti! Vsi rezervisti stalne vojne in mornarice, ki prestopijo dne 31. decembra l. 1905 v domobranstvo, morajo oddati v januarju svoje vojaške knjižice pri občinskem uradu občine, kjer stanujejo.

* Služba rečnega nadzornika je razpisana na Štajerskem. Prošnje se pošljejo do 31. t. m. na namestnijo v Gradec. Zahteva se znanje obeh deželnih jezikov, računstva in risanja. Letna plača brez doklad znaša 1000 kron.

* Rudosledstvo. Dovoljenje za rudosledbo v okrajih Maribor, Pnj, Konjice in Celje je dobil g. Janez Hantich, gozdarski nadzornik v p. v Gradcu.

* Naše drvarje opozarjamo, da naj ne prevzamejo drvarska dela trdke S. Balabanoff v Zofiji, ker z lažljivimi obljubami zablja ljudi v Bulgarijo. Na ta način je že prišlo mnogo delavcev v največjo bedo.

Mariborski okraj.

m Poučna predavanja za kmete in delavce v Mariboru. Povsod se s priznanjem pozdravlja namera „Bral. in pevs. društva Maribor“, da se bodo v njegovih društvenih prostorih v Na-

rodnem domu prirejela odalej naprej poučna predavanja za kmete in delavce. Zato je upati, da bo udeležba tudi vsakokrat prav obilna. Začetek je vselej ob 10. uri predpoldne. Prvo predavanje bo v nedeljo, dne 21. jan. Prednašala bosta potovalni učitelj g. Goričan: Zakaj propada kmečki stan? in prof. g. dr. Poljanec: Nekaj o pitni vodi. Drugo predavanje je dne 28. jan. v istih prostorih. Govorita pa ured. g. dr. Korošec: O združništvu in odvetn. gosp. dr. Pipuš: Temelj ustave. Vstopnine ni nobene, vsakemu je dovoljen prost vstop, in kdor pride, bo dobrodošel. Predavanja bodo strogo znanstvena in nepristranska, zato lahko obiskuje predavanja vsakdo, najsi bo kakšnegakoli političnega mišljenja!

m Št. Ilj v Slov. gor. „Slovensko društvo“ priredi prihodnjo nedeljo, dne 21. t. m. po večernicah pri g. Celcerju politično zborovanje. Govorili bodo gg. držav. in dež. poslanec Franc Robič, veleposestnik Fr. Thaler in kaplan J. Ranter. Ker sedaj stoji volilno vprašanje v ospredju političnega zanimanja, se bo govorilo tudi o tem, in zato upamo, da ne bo zavednega Slovence, ki bi na tem zborovanju manjkal. Priti sme vsakdo, vstop je dovoljen vsem. Pričakujemo tudi naših vrlih sosedov iz Jarenine, Kungote, Sv. Jakoba, Spielfelda itd.

m Hoče pri Mariboru. „Slovensko društvo“ priredi v Hočah dne 28. jan. politično zborovanje po rani sv. maši pri g. Rojku. Vse zavedne Slovence iz Hoč in sosednih župnij prosimo, da si to nedeljo določijo za udeležbo tega zborovanja!

m Maribor. Občinski svet je dovolil „Südmarki“ 300 K podpore. Enako svoto so tudi lansko leto izvrili v enak namen. Mesto ima toliko dolga, da se mestni očetje sami ne spoznajo, a vendar podpirajo taka društva, samo, da pokažejo svoje zagrizeno sovražstvo do Slovencev. Sedaj rabijo 150000 kron za odkup hiš, kjer bo stal nov most. Pred leti so zidali klavnico, o kateri se sedaj ne vedo, koliko stane! Res vzorno gospodarstvo! — Cena špehu in krompirju je bila zadnjo soboto na mariborskem trgu zelo visoka. Bilo je tudi mnogo ogrskega špeha na ponudbo. — Slovenski gledališki odbor priredi dne 2. februarja v spomin Linhartove stoletnice „Županova Mica“. — V Bismarkovi ulici stanujoči major v p. Fr. Albrecht se je dne 12. t. m. ustrelil. Star je bil 64 let. — V stanovanje trgovca Martinca v Gosposki ulici se je utihotapil pekovski pomočnik Martin Vahník, doma na Gornji Polskavi. Skril se je pod posteljo, kjer so ga pa opazili. Poklicani policaj ga je iz vlekel izpod postelje in vtaknil v luknjo. Fant je še le komaj 18 let star in vendar je že imel večkrat sodnijo opraviti. — Urednika nemškega lista „Marburger Nachrichten“ Euglerja

„Tfn! Boljše bi bilo, da bi bil v raj“, je zamrmral Veruša. „Če mu nikdo drugi ne pomore do te sreče, mu pomorem jaz! Ko bi le bila kaka prilika, pa mu jo zmaknem, da še vedel ne bo, kdaj. Ni sicer kakor handžar, da bi jo vtaknil za pas in bežal, ali ušel mu bom vsekako! Če nas pa vstaši prej pozdravijo, še boljše. Gledati bom moral, da me kateri ne olupi!“

Prišel je zopet do Holubana. Kosenka se je zavedla.

„Moja golobica, čemu se kujaš,“ ji je govoril. „To je pač vseeno, si li pri meni ali pri onem. Pri meni boš imela vsaj mirno življenje!“

Kosenka je stisnila ustnice in molčala. Sprevidela je, da je zastoj vse. Na videz se je zadovoljila, v glavi je pa snula misel na beg.

„Daj mi konja! Znam jahati sama!“

„Moja golobica, dobiš ga, da ne porečeš, da sem hudoben. Le na beg ne misli, ker potem dobiš kroglo ali nož!“

„Ljubša sta mi, kakor tvoja družčina,“ je odvrnila Kosenka rezko. „Ali varuj se Slaviše in Zarka!“

„Dobro, da me svariš,“ se je nasmejal Holuban. „Pa tako hudo menda ne bode?! Mogoče ju v kratkem povisamo!“

Vjeruša je zasopel.

Kosenka je sedla na konja. Na vsaki strani sta jahala Turka, zraven nje pa Holuban.

Vjeruša se je srdil in klet. Pljuvati ni upal,

ker se je bal, da se izda. Ni mu bilo prav, da je bil določen jahati kraj Kosenke. Rad bi opazoval kraje in pot, kolikor se da po noči, tako pa se ni dalo niti to.

Dospeli so v vas Selce. Šli so mirno dalje in speli do poti, ki se je vila med strmimi in obrastlimi skalami. Na desno je bil prostor in ozka pot se je potem razširila v dolinico. Bila je kakor nalašč za skrivališče. Napada se ni bilo bati. Tukaj sta se mislili sestati Holubanova in Osvinbegova četa, da potem skupno ideta v Rudoke planine in ujameta vodjo vstašev, groznega Slaviša.

Turki so postavili šotore in plegli utrujeni. Holuban je dal za Kosenko napraviti šotor zraven svojega.

Holuban je sklenil, kakor se je dogovoril, počakati Osvinbega v tej dolinici, dokler ne pride. Trajalo bo menda kaka dva dni, ker je on zelo hitro dospel na dogovorjeno mesto. Beg pa si hoče prej nabrati še nekaj blaga. Po hrano bo poslal v vasi.

„Tfn...“ je pljunil stari Vjeruša. „Nobene prilike za beg od tod! Skozi straže priti se ne da, ali kali? O, ko bi imel naše sokole tu, ne pomaga vam nobena straža. — Nu, pa pogledjmo, kako je okrog!“

Vjeruša ostane pri straži, da se ji prikupi. Govoril je, kolikor je mogel.

Turki, utrujeni od naglega hoda, so kmalu pospali.

Kosenka ni mogla spati. Klečala je in molila. — Kako pa naj bo mirna sredi razbojnikov, vjeta. Odršana od ljubljenega ženina — umorjen ded! Vse to ji je vstajalo pred očmi. Ni se mogla premagovati več. Solze so ji jele kapljati iz lepih oči doli na tla. Kakor bi odprlo peklo vse nesreče, tako je planilo na njo nenadoma — nepripravljeno. Brezskrbno so ji tekli dnevi do sinoči, ko je vstala nevihta. In sedaj je kar udarjalo po nji, udarec za udarcem in več skupaj. In to že v nekoliko urah! Kaj še vse pride? Ta misel ji je težila dušo in stiskala srce.

„O, Gospod Jezus,“ je tiho ihtela. „Ako skušaš mojo vztrajnost, daj da skušnjo srečno prestojim in reši me iz teh rok!... Sveta Devica, podpiraj mojo prošnjo!...“

„Amen,“ je rekel nekdo tiho.

Dekle se zgane.

„Kosenka, ako si oblečena, pridi hitro in tiho sem. Pa tiho... Vse spi. Jaz sem Vjeruša.“

Starec je prelazil vse ležišče in poslušal, če vsi spe. Ko se je prepričal, da sanjajo že vsi o raju preroka Mohameda, je šel h Kosenki.

Deklica je zatrepetala in up ji je zažarel.

„Marija, pod Tvojo pomoč bežimo...“ šla je rahlo iz šotora.

„Počeni za skalo! Treba največje pozornosti in spretnosti!“

Ona stori.

„Tako! Sedaj pa za mano, kakor mene vidiš“

so zaradi goljufige zaprli. List je prenehal izhajati. — V soboto, dne 20. t. m. priredi Slovenska „Čitalnica“ svojim članom in vpeljanim gostom zabavni večer.

m Mariborske porotne obravnave prično dne 17. februarja t. l.

m Katoliško delavsko društvo v Mariboru je imelo občni zbor dne 14. t. m. Društvo prireja vsako drugo nedeljo v mesecu zborovanja, pri katerih se predava tudi v slovenskem jeziku. Izvolil se je za predsednika pred. g. kanonik Martin Matek, ki je že tudi dosedaj mnogo let zaporedoma zavzemal to častno mesto.

m Poučna predavanja v Studencih pri Mariboru. Katol. slov. izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru ima v nedeljo, dne 28. jan. ob 10. uri predpoldan občni zbor. Ob tej priliki bosta v društvu dve predavanji. G. dr. Poljanec govori: O potresih, g. dr. Vrstovšek pa: O koristi društev. Studenci, udeležite se predavanj in zbora v obilnem številu!

m Pekre pri Mariboru. G. Robič Anton, iz znane slovenske rodovine Robičev, je dobil dovoljenje za gostilniški in krčmarski obrt v Pekrah.

m G. Francelj Girstmajer se je sedaj zatekel v mariborsko okolico ter tukaj hoče osrečevati ljudstvo. V Mariboru gostobesedičnega moža nihče več ne mara in se mu je to že ob več prilikah jasno pokazalo. Tudi tukaj mož opravlja ono delo, ki je najlažje in najceneje, ki pa dobri stvari bore malo koristi. Napada namreč obče zaslužne može. Sedaj se Francelj vriva Radvančanom in na zadnjem občenem zboru njihove kmetijske podružnice je neumno napadel potovalnega učitelja g. Jelovška, češ, da ne uči tako, kakor Francelj Girstmajer misli, da je prav. G. Jelovšek je daleč na okrog znan kot izboren strokovnjak, ki je prepotoval že celo Evropo, da prešmudira različne kmetijske panoge, in zato se mora vsakdo smejati, če hoče mož, kakor je Francelj Girstmajer o njem soditi. Nelepo je le, da predsednik zborovanja dr. Rodler ni zavrnil hujkajočega govornika, kar bi bila gotovo njegova dolžnost!

m Sv. Peter pri Mariboru. V Rokavčevem vinogradu v Celestrini sta delala dne 9. t. mes. viničarska sina Janez Sorko in Anton Repinek. V prepiru, ki se je vnel med njima, vdaril je Repinek svojega nasprotnika z motiko po glavi. Zadel ga je na male možgane, da se je Sorko nezavesten zgrudil na tla. Na nosilnici so ga prinesli v mariborsko bolnišnico. Repineku pa so poskrbeli orožniki za stanovanje. Ko ga je gnil orožnik skozi Maribor, so meščani radovedno gledali za njim, en zagrizen nemčur, prodajalec „šnopsa“ je porinil iz svoje luknje svoj kufrasti nos in zarenčal: Diese Sanktpeterer und Pettaner Bagage! t. j. ta šentpeterska in ptujaka sodrga! — Premislite oni slovenski fantje, ki vam je toliko do pretepa, vendar svoje ravnanje! Svoje groše nosite v šnopsarije, potem se razdivjani pretepete, da vas morajo zandarji okoli vlačiti, tisti pa, katerim nosite denar, vas psujejo ter v nemčurških časnikih opisujejo kot tolovanje, a ne samo vas, ampak tudi vse pridne mladeniče in sploh celi slovenski narod! Ta pro-

kleti šnops hoče poživiniti ljudstvo. Naj bi državna oblast enkrat stopila na prste tudi tistim, ki delajo brezvesten „kšest“ s tem strupom.

m Jarenina. Na shod mladeniške zveze jarenske zadnje nedelje dne 14. t. m. je prihitelo okoli 200 mož in mladeničev. Tudi iz sosednih župnij so prišli k zborovanju. Govorili so mladenič Sekol, kaplan Vračko, modroslovec in član „Zarje“ V. Božič in dr. Korošec. Zveza je sklenila še večkrat prirediti taka poučna predavanja o perečih dnevnih vprašanjih.

m Spodnja Sv. Kungota. Dne 14. prosinca se je poročil pri nas kmečki sin Franc Kajbič, sedaj krčmar na Kozjaku, z vrlo Slovenko Kuno Slugič. Iz vsega srca voščimo novemu paru obilo sreče, da živita v ljubezni in edinosti v novem stanu. Na mnoga leta!

m Pesnica. Med tukajšnjo postajo in Št. Iljem je povozil vlak dne 12. t. m. zjutraj čuvaja Konrada Stampfer. Bil je takoj mrtev. Ponesrečeni je bil star 36 let in zapušča vdovo in štiri nepreskrbljene otroke.

m Št. Lovrenc nad Mariborom. Pri podiranju dreves je ubilo zopet enega drvarja. To je že druga taka nesreča v enem mesecu.

m Pri Sv. Benediktu v Sl. gor. je dne 11. jan. umrl pri svojih stariših na Ročici šestoselec mariborske gimnazije, Rudolf Šenekar. Bil je zelo marljiv, ponižen in pobožen dijak. Mesec dni je ležal bolan v Mariboru, o božiču so ga stariši pripeljali na dom, kjer je sušica končala njegovo mlado, nadežno življenje. Prav ista neizprosna morilka nam je že poprej tekmo 10 let ukončala tri tukajšnje dijake četrtošolce: Matevža Estrina (1896), Franca Črnka (1900) in Lovrenca Fekonja (1902). Rajni Rudolf je srčno želel, postati kedaj duhovnik. Kot ud bratovščin: Srca Jezusovega in Marijinega ter karmelskega škapulirja je še na smrtni postelji na svojo iskreno prošnjo bil sprejet v domačo mladeniško Marijino družbo, da bi mogel umreti kot pravi Marijin sin. Zato se je njegovega pogreba v nedeljo, dne 14. jan. poleg velike množice ljudstva, udeležila polnoštevno tudi mladeniška Marijina družba z zastavo. Iz Maribora pa je prihitelo 26 njegovih sošolcev s profesorjem g. Korošcem spremit ga na zadnjem potu. Vlč. g. duh. svetovalec Zmazek je v nagrobnem govoru pobjavil rajnega čednostno življenje, pevcu pa so mu zapeli v zadnje slovo „Blagor mu“ in „Otrok Marijin, blagor ti“. Pohlevni, dobri Rudolf, počivaj v miru in se raduj sreče rajke pri Jezusu in Mariji, ki si ju, kot nekdanj tvoj vzornik sv. Alojzij, tako pristrčno ljubil! Vi tovariši rajnega pa ne pozabite krasnega vzgleda svojega sošolca!

m V Vukovskem dolu je dne 14. t. mes. ob 8. uri zvečer upepelil ogenj viničarjijo Karola Frasa. Ljudje so že počivali in so si komaj rešili življenje. Živež in živina sta ubogim ljudem zgorela.

m Vrli narodnjak g. Janez Bauman v Št. Ilju v Slov. gor. slavi dne 27. t. m. v krogu svojih prijateljev desetletnico svoje poroke s pridno gospodinjjo Marijo roj. Ledinek. Še na mnoga leta!

m Sv. Jakob v Slov. gor. Krajnim šolskim nadzornikom za našo šolo je imenoval mariborski

okrajni šolski svet šentiljskega zdravnika dr. Venigerholca. Vsaj tako pametne ljudi imamo mi tudi pri Sv. Jakobu, toda okrajni šolski svet nam je hotel nagajati ter nam je vsilil tujca po rodu in mišljenju.

m Sv. Anton v Slov. gor. Pri nas še ni vse izgubljeno, kakor nekateri po sili hočejo videti. Res, ravno zadnji čas nemškutarji rogovilijo prav po „fašensko“, a občni zbor bralnega društva je zadnje nedelje pokazal, da je antonjevska mladina narodna. Nepričakovano v lepem številu (okoli 300) so se udeležili narodni mladeniči in zavedna dekleta veleznanimivega zborovanja; tudi ni manjkalo skrbnih očetov in dobrih mamic, ko smo poslušali gosp. kaplana Gomilšeka. G. govornik z njemu lastnim ognjem povdarja visoki pomen bralnega društva kot šole za življenje. V to šolo za življenje naj bi zahajali resni možje, za blagor svojih otrok vnete matere, sosebno naj bi ne manjkalo v bralnem društvu nobenega mladeniča, da si pridobijo potrebne izobrazbe in olike in istotako naj bi bilo vpisano v bralno društvo vsako slovensko dekle, da si s čitanjem knjig bistri um, blaži srce in se navdušuje za naše narodne svetinje. — Iz tajnikovega poročila povzamemo sledeče. V preteklem letu društvo ni moglo mnogo storiti, ker nima primernih prostorov. Vkljub jako neugodnim razmeram je priredilo društvo še vendar dvoje predavanj: o alkoholnem vprašanju (g. jurist Dominkuš) in o pomenu elektrike pri vremenskih pojavih (g. bogoslovec Dvoršak). Mladeniška zveza je priredila dva, dekliška štiri poučne shode. Govori so se vrstili: O prihodu Slovencev v naše kraje. O varčnosti. O pomenu družbe sv. Cirila in Metoda. O delavnosti vrle gospodinje. O potrpežljivosti vrle gospodinje. O lepoti slovenske pesmi. Če hočeš biti prava Slovenka, bodi čednostna. Delujmo po geslu: Z Bogom in Marijo za slovensko domovino! O naših narodnih grehih. — Knjig se je prečitalo 1020. Gledališki igri sta bili dve: „Indijski siroti“ in „Čevljar“. — Udov je imelo društvo 93. Dohodki so znašali 144-74 K, stroški pa radi nabave gledališk. odra 152-03 K. Novi odbor: Jurančič, Holc, Balaškovič, Poljanec, Lassbacher.

m Sv. Jurij v Slov. gor. Malo pred polnočjo od zadnjega pondeljka na torek (od 15. na 16. jan.) nas je zbudil plat zvona iz trdnega spanja. Zgorelo je g. župniku Šijancu gospodarsko poslopje: hlevi, shrambe za krmo, listnjak itd. Živina je, hvala Bogu in požrtvovalnim sosedom, rešena vsa, razun ene ponesrečene svinje. Kaj dobro je bilo, da ni veter še bolj grozeče pretel z gorečimi iskrami sosednim poslopjem. Gozna nesreča bi bila lahko nastala, ko bi se bil plamen polastil trgovine gosp. Krajncu. Že je skoro švigal po oknih. Zaloge smodnika bi bile vrgle celo poslopje v zrak. Vendar so se srečno obvarovala sosedna poslopja. Ker je začelo goreti od zunaj in sicer na zadnji strani, je splošno mnenje, da je zažgala hudobna roka.

m Sv. Trojica v Slov. gor. Pri nas opazujemo, kako zavedni Slovenci kupujejo le pri narodnih trgovcih. In gospodinje si nakupujejo prav pridno potrebščine, ki se prodajajo v prid družbe sv. Cirila in Metoda. Tako je prav! Naselil se je v naš trg nov narodni gostilničar in mesar g. Rudolf Rojko, katerega priporočamo okoličanom. Pri njem so tudi dobri časniki na razpolago, kakor: „Slov. Gosp.“, „Naš Dom“ i. dr. Tudi novega peka imamo, a ni še nam znano, kakšnega mišljenja da je. Ako bo z nami čutil, ga bomo tudi mi podpirali. Tudi moko in enake reči dobimo tu blizu pri posestniku umetnega mlina, g. Korošcu, ki s svojimi izdelki pošteno in ceno postreže. Je naročnik „Slov. Gosp.“, ter ne ruje proti Slovincem ne pri volitvah ne drugod. Zavedni Slovenci, podpirajte obrti slovenskih obrtnikov po geslu: „Svoji k svojim!“ A tudi obrtnikom in trgovcem bodi znan rek: „Svoji za svoje!“, da ne bomo primorani kupovati pri naših nasprotnikih. V eni zadnjih števil „Štajerca“ so „Štajerčijanci“ napadli našega obče priljubljenega o. Berarda. Tem ljudem je imenovani gospod in vsi drugi, kateri si upajo pokazati, da jih je slovenska mati rodila, trn v peti. A ti se za to malo zmenijo, kar naše nasprotnike najbolj jezi. Komur še „Štajer“ ni popolnoma pameti zmešal, ga počasi popuščajmo drug za drugim. Množijo pa se naročniki „Slov. Gospodarja“ in „Naš Doma“. Dobro!

m Fram. „Štajerčeve“ laži. Vsi nemški in slovenski listi so že preklicali vse, kar so pisali nesrečničnega o Čondru in njegovem sinu. Zadnji „Štajer“ pa pogreva vse že preklicane nemške laži in dodaja še novih. Človeku se gabijo in studijo laži v nemških časnikih, a kdor malo pogleda v „Štajerca“, zdi se mu, da te laži pribajajo naravnost od očeta laži — hudiča! Da se slovensko ljudstvo

Človek mora včasih tudi iti kakor kača. Saj je rekel Gospod, bodite kakor kače. . .

Prišla sta do straže. Polovica je spala.

„To se pravi, ako prideva tod mimo, potem sva rešena. Ali priti mimo ni malenkost. Skrij se za ta grm! Dobro, da je tema. Jaz grem k njim, da jih motim, ti se pa med tem splazi mimo in me počakaj za skalo, kjer zavije pot v pečevje. Povem ti pa, splazi se tiho, da te stražnik ne sliši! Idi od grma do grma počasi, kakor bi te ne bilo!“

Trenutek zatem se je že razgovarjal s stražo.

„Alah je velik! . . . Dobro stražite, ko vse spi!“

„Stražimo! Ali ne vem, čemu? Kdo pa naj pride sem? Ona stvarica nam tudi ne uide.“

„Kdo ve,“ se nasmeje Vjernaša.

„Bá! Si videl kdaj, da bi ušel plen, katerega nam je naklonil sam veliki prerok? Jaz še ne vem! Koliko bi ti lahko pravil, kako smo ujeli lepe djevojke?! Raja ima mnogo lepih žensk. Res, od početka so se malo jokale, potem so se nas pa privadile.“

„V resnici, ti si izboren junak, povej kaj!“ reče Vjernaša.

„E, izboren! Ne rečem, da se bojim, ampak navada je to! V resnici bi mi bilo dolg čas, ako bi ne bilo pohodov in četovanja!“

„Ste že vlovili mnogo krasotice?“

„E, pri Mohamedu, mnogo! Kje si se pa ti klatil, da nič ne veš?“

„Bil sem v Carigradu in tam nimaš iti kam lovit.“

„Verjamem! Boljše je tu kot v Carigradu. Prijatelj, povem ti, enkrat smo vlovili tudi zalo devojko, menda nevesto Slaviše, enega groznih hajdukov. Tam je bilo pa krvavo!“

„Povej, povej, kako je bilo! Zdi se mi, kot bi poslušal godbo, ako poveš kaj takega! . . .“

„Ker si mi prijatelj in že star, ti povem, da boš vedel, kakli junaki smo mi?! Bil je prejšnji beg Osvin junak, da mu ga ni para! Pa skončal je žalostno!“

„Kako je skončal?“

„Vstaši so ga zajeli in mu poklali vse ljudi. Jaz sem komaj ušel. Njega so natakneli živega na kol.“

„Kaj je pregrešil?“

„On je videl lepo deklico in jo hotel imeti. Stari mu je ni dal in prišli smo, pa jo vzeli kakor ono. Pa vstaši so nam bili na sledu. Slaviša je bil grozen, razumeš, pri Alahu! Ze njegovih oči sem se ustrašil. Postavimo se v bran, bilo nas je mnogo več. Ali vstaši so se sekali po nas, kot bi sekali drva. Njih se ni prijel ne svinec ne jeklo. Kdor ni ušel, je padel. Malo jih je ušlo. Osvinbega so dobili živega v roke in nasadili na kol.“

„Kaj pa je bilo z devojko?“

(Dalje sledi.)